

Referaten uit andere Tijdschriften

onder leiding van

W. C. KOLDEWIJN, 52 W. Parkweg, Amsterdam.

DEUTSCHE MONATSSCHRIFT FÜR ZAHNHEILKUNDE.

Mai 1913.

Peritz: „*Die innere Sekretion und ihre Beziehungen zur Mundhöhle.*”

In ons lichaam komen klieren voor, die geen afvoerwegen hebben en toch zeer zeker stoffen afscheiden, welke gedeeltelijk door de bloedvaten, gedeeltelijk langs nog onbekende wegen, aan het lichaam worden toegevoerd. Tot deze endokrine klieren behooren: de bijnieren, de geslachtsklieren, de thymusschild- en bijschildklier, de hypophyse en het corpus pineale.

De werkzame stoffen in deze secreties (hormonen) dienen tot het in stand houden der spanning in alle organen en het regelen van den arbeid, welken deze verrichten. P. gaat na, welke veranderingen er optreden bij storingen in de functie van elk dezer klieren achtereenvolgens, waarbij hij dan meteen komt op het verband met het ons interesseerende terrein, den mond.

Dit verband bestaat in zooverre, dat:

1°. de tandartsen zich dagelijks bedienen van een bijnieren-extract, het adrenaline, dat vooral werkt op den Nervus sympathicus. Deze laatste is vaso- constrictor, men krijgt dus contractie der kleine vaten, waardoor een verhooging van den bloeddruk optreedt, waarin het gevaar van

adrenaline-inspuitingen gelegen is. C. neemt een praedispositie aan, die bestaat in een te sterke sympathicus-innervatie: menschen, die licht kleuren, angstig en vreesachtig zijn, lijden aan hartkloppingen, koude handen en voeten.

2°. de dentitie, door een vermindering in de functie van de schildklier (waarschijnlijk ook van de bijschildklier en van de hypophyse wordt beïnvloed. Omgekeerd veroorzaakt een te sterk functioneeren der hypophyse bij akromegalie (het sterk in omvang toenemen van de spitse deelen van het lichaam) een veel te wijden tandstand in de onderkaak.

3°. bij dieren, de ontwikkeling der tanden bij wegnemen van de bijschildklier (zie D. M. f. Z. 1911 p. 641, referaat T. v. T. 1911 pag. 618) wordt tegengehouden. Het is zeer waarschijnlijk, dat deze klier een groote rol speelt in de stofwisseling van de kalk in het lichaam en dat daardoor de afwijkingen voornamelijk worden te voorschijn geroepen. Over analoge veranderingen bij menschen is tot nog toe niets bekend.

4°. dat bij vergrooting van de thymusklier een hyperplastische ontwikkeling van het geheele lymphvatenstelsel volgt. Deze status thymico-lymphaticus is gevaarlijk, vooral bij het begin van narcose; dergelijke patiënten kunnen plotseling dood blijven.

Loos: „*Ueber ein Zentrales Unterkieferkarzinom.*”

Men heeft hier te doen met een tamelijk snel, plaatselijk om zich grijpend, van linker- op rechterzijde overgaande tumor, het oppervlak van de huid noch van het slijmvlies en de regionaire lymphklieren zijn aangetast; men heeft te doen met een centrale tumor van cystisch-alveolairen bouw; radicale vernietiging van het been, in een bindweefselachtig stroma liggen kluwens en strengen van epitheel. Histologische diagnose: plaatepitheelcarcinoom. De aanvankelijke gelijkenis met een adamantinoom kon niet langer misleiden,

toen er een overgang van het epitheel van het mondslijmvlies in de epitheelstrengen van den tumor werd gevonden.

3 afbeeldingen, literatuur-opgave.

Sommer: „*Experimentelle Untersuchungen ueber Elektrosterilisation gangranösen Wurzeln.*”

Zierler heeft in 1905 proeven gepubliceerd, welke hij deed ter sterilisatie van gangraneuze wortelkanalen door middel van een galvanischen stroom. S. heeft deze onderzoekingen nagegaan en volgens eigen inzichten (andere methode enz.) overgedaan, waardoor hij kwam tot de volgende resultaten:

Een absolute steriliteit was door de electrolytische werking niet in elk geval te verkrijgen. Van de 35 met de electrischen stroom behandelde wortels waren er 16 steriel (dus nog geen 50 %). Deze resultaten zijn minder gunstig dan die van Zierler. Z. heeft de kwestie: electro-sterilisatie van putride wortels der tanden tamelijk kort afgehandeld en heeft zijn proeven zoodanig uitgevoerd, dat hij eerst de wortels door koken volkomen steriliseerde en daarna bacteriën en sporen in de kanalen bracht. Op deze wijze bleven natuurlijk de steriel gemaakte fijnste kanaalvertakkingen kiemvrij en dreigde er van dezen kant dus geen gevaar, terwijl juist onze onderzoekingen zich hierop moeten richten. S. geeft aan, hoe hij te werk ging en wat hij zoo al heeft op te merken gehad bij zijn praeparaten.

Literatuuropgave en lijst van de genomen proeven.

Bennstein: „*Ein neuer Fall von vikariierender Menstruation.*”

Er bestaat verband tusschen menstruatie en bloedingen van het tandvleesch. De vraag, of menstruatie een contra-indicatie tegen extractie vormt is, volgens sommige gevallen, waarvan B. eenige mededeelt, in dien zin te beantwoorden, dat men toch in elk geval tijdens menstruatie voorzichtig moet zijn, Vikarieerende menstruatie is het periodisch optreden van bloedingen uit een of ander orgaan inplaats van

de uitblijvende uterine bloeding. B. gaat de auteurs, welke dit punt geschreven hebben, na. Meest komen voor neusbloedingen, dan echter tandvleeschbloedingen. Literatuur-opgave.

Pasch: „*Die Behandlung von Sprachstörungen bei Zahn- und Kieferanomalien.*”

Na het inzetten van een prothese of een brug krijgt men dikwijls klachten over afwijkingen in de spraak; dit zijn functioneele storingen, die ongemerkt ook weer verdwijnen, als de patient aan het gebit gewend geraakt. Soms blijft het lispelen bestaan. De tandarts dient dan na te gaan, of de beide tandrijen wel op elkaar kunnen worden gesteld en maatregelen te treffen, dat dit kan geschieden.

Storingen op anatomischen grondslag veroorzaken spraakgebreken. Zoo heeft men afwijkingen bij abnormale occlusie: meestal zijn deze reeds weg te nemen door de tandheelkundige behandeling, soms is er ook nadien nog hulp vooral voor de sisklanken noodig. Voor het uitspreken van de S heeft men een bepaalde sonde, die de patiënt zelf hanteert. Ook veroorzaken spleten in het gehemelte onduidelijk spreken. De patiënt wordt met of zonder obturator geleerd de lucht door den neus in-, door den mond uit te ademen tijdens het spreken en daarna onderworpen aan articulatie-oefeningen.

„Zoo ziet men, dat een samenwerking van tandarts, chirurg en spraak-arts zeer gewenscht is om de spraak van vele menschen te verbeteren.”

Bergcat: „*Ueber Codeonal in den Zahnheilkunde.*”

N volgens B. heeft men in codeonal een nieuw middel, dat we in onze praktijk met zeer veel succes kunnen gebruiken tegen pijnen van primairen of secundairen aard en hierdoor veroorzaakte slapeloosheid, terwijl men ook vóór de operaties door het toedienen er van de patiënt rustiger kan stemmen (codeonal = codeïne + veronal.) B. heeft in 75 gevallen codeonal gegeven met meestal goed resultaat.

Brubacher: „*Nervkanalbohrer-Nervnadeln.*”

B. geeft in dit artikel op de volgende gronden een aanbeveling om boren te gebruiken en geen naalden:

- 1°. De behandeling vergt minder van den patiënt.
- 2°. Het foramen apicale passeert men minder ongemerkt.
- 3°. Een breuk van de boor kan men dadelijk herkennen en het achtergebleven stuk is met minder gevaar voor de omringende deelen te verwijderen.
- 4°. Zijdelingsche perforatie is vrijwel onmogelijk.
- 5°. De behandeling is minder tijdroovend.
- 6°. De boor breekt veel minder vaak.
- 7°. De boor laat zich veel beter desinfecteeren en steriliseeren, kan daardoor veel langer gebruikt worden, zoodat men goedkoper werkt.

Greve: „*Theoretische und praktische studien ueber Zahnzemente.*”

Daartoe door Proell's artikel (D. M. f. Z. 1913 H 2, ref. T. v. T. 1913 p. 154) opgewekt, geeft Greve eenige opmerkingen over silicaat-cementen ten beste, die zich voornamelijk kanten tegen het klakkeloos aannemen van Proell's meening onder punt 5 opgeteekend.

De bewuste gebrekkige randsluiting toch treft men sterker nog bij amalgaam-vullingen aan, terwijl van koperamalgaam alleen een bacteriën-werende invloed is geconstateerd. Hoe komt het dan, dat onder cement-vullingen veel menigvuldiger dan onder amalgaam-vullingen een pulpa afsterft. Punt 5 geeft geen antwoord hoe genaamd.

G. verklaart als tot nog toe *onbewezen*, dat de pulpa onder een cementvulling *niet* tengevolge van een chemisch-toxische werking te gronde gaat, een meening, die Proell (en Römer) is toegedaan.

Volgen eenige opmerkingen over onderzoekingen van cementen en over de talrijke moeilijkheden, die dergelijke onderzoekingen opleveren.

Proell: „*Erwiderung auf Herrn Dr. Greves vorstehenden Artikel.*”

P. beantwoordt G. in dien zin, dat hij het krimpen van de silicaatcementen niet voor de *eenige*, maar voor de *alleen* bewezen verklaring voor het afsterven der pulpa houdt.

Schminck: „*Die Zahnärztliche Klinik des Ortskranken kassenverbandes Stuttgart.*”

Beschrijving van de kliniek, de voornaamste bepalingen, opgave van de behandelingen in het tijdperk 9 Oct. 1911 tot 31 Dec. 1912

Boekbesprekingen:

Mamlok: „Befestigungsschiene.”

Blessing: „Zahnärztliches Staatsexamen.”

Christen: „Ernährungs-Torheiten ”

Pfaff: „Neuere Fortschritten in der Zahnheilkunde.”

Uittreksels, korte mededeelingen.

U. B.—L.
